18/02/2019

“Η ταπείνωση είναι το θε-μέλιο και η βάση της πνευμα-τι-κής ζωής”

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας

Την Κυριακή 17 Φεβρουαρίου το πρωί ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας κ. Παντελεήμων λειτούργησε και κήρυξε το θείο λόγο στον Ιερό Ναό Αγίων Αναργύρων Στενημάχου.

Η ομιλία του Σεβασμιωτάτου:

«Ὁ Θεός, εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμί ὥσπερ οἱ λοιποί τῶν ἀνθρώ-πων».

Μέ τή γνωστή σέ ὅλους μας πα-ρα-βολή τοῦ Τελώνου καί Φαρι-σαίου ἡ Ἐκκλησία μας μᾶς εἰσάγει σήμερα στό Τριώδιο, στήν περίοδο πού ἀποτελεῖ τό προκαταρκτικό στάδιο τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Τεσ-σαρακοστῆς.

Ἡ ἐπιλογή αὐτή τοῦ εὐαγγελικοῦ ἀναγνώσματος δέν εἶναι τυχαία, γιατί μᾶς διδάσκει τήν πρώτη καί θεμελιώδη ἀρετή, τήν ὁποία πρέ-πει νά θέσουμε ὅλοι ὡς βάση τῆς πνευματικῆς μας προετοιμασίας καί τοῦ πνευματικοῦ μας ἀγῶνος. Ποιά

εἶναι αὐτή; Εἶναι ἡ ταπεί-νω-ση, ἡ ὁποία ἀναδεικνύεται μέσα ἀπό τή στάση καί τή συμπεριφορά τοῦ τελώνου ἀλλά καί ἐπιβεβαιώ-νεται ἀπό τούς λόγους τοῦ Χρι-στοῦ, μέ τούς ὁποίους ὁλοκληρώ-νε-ται ἡ παραβολή, ὅτι δηλαδή ὅσοι ὑπερηφανεύονται ταπεινώ-νο-νται καί ὅσοι ταπεινώνονται ὑψώνονται ἀπό τόν Θεό.

Γιατί ὅμως ἡ ταπείνωση ἀποτελεῖ τή βάση καί τό θεμέλιο τῆς πνευ-μα-τικῆς μας ζωῆς; Θά τό κατα-νοήσ-ουμε, ἐάν σκεφθοῦμε ὅτι ἡ πνευματική ζωή εἶναι ἕνας ἀγώ-νας γιά νά ζήσουμε ὄχι ὅπως νο-μί-ζουμε ἤ ὅπως θέλουμε ἐμεῖς, ἀλλά ὅπως θέλει ὁ Χριστός, ὥστε νά ἑνω-θοῦμε μαζί του καί ἡ ζωή νά εἶναι ἐν Χριστῷ ζωή. Γιά νά τό ἐπι-τύχουμε ὅμως αὐτό, θά πρέπει νά ἀλλάξουμε στή ζωή μας καί στόν ἑαυτό ὅλα ἐκεῖνα πού ἀπο-κλί-νουν ἤ καί συγκρούονται μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Θά πρέπει νά βγά-λουμε ἀπό μέσα μας ἐκεῖνα τά ὁποῖα μᾶς ἐμποδίζουν νά βαδί-σουμε τόν δρόμο τῶν ἐντολῶν του, καθώς δέν ὑπάρχει ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος νά τηρεῖ μέ ἀκρίβεια τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ, χωρίς νά πα-ρεκ-κλίνει καί χωρίς νά σφάλλει, γιατί ἡ πτώση καί ἡ ἁμαρτία ἐνυ-πάρχουν στή φύση τοῦ ἀνθρώπου μετά τήν πτώση, καί ἀκόμη καί μία ἡμέρα, λέει ὁ Χριστός, νά εἶναι ἡ ζωή τοῦ ἀνθρώπου καί πάλι θά ἁμαρτήσει.

Πῶς ὅμως μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νά κατανοήσει ὅτι ἁμάρτησε, ὅτι ἔχει ἀδυναμίες καί ἐλαττώματα, ὅτι πα-ρεκκλίνει ἀπό τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἐάν τά μάτια του εἶναι τυ-φλω-μένα ἀπό τόν ἐγωισμό καί δέν μπορεῖ νά δια-κρίνει τά σφάλματα καί τίς πτώ-σεις του, ὥστε νά τά διορ--θώσει καί νά ἀλλάξει τή ζωή του; Ἀντίθετα, ὁ ταπεινός ἄνθρω-πος εἶναι πάντοτε ἕτοιμος νά ἀνα-γνωρίσει τό λάθος του, νά παρα-δεχθεῖ τήν ἀδυναμία του, νά ζη-τήσει συγγνώμη ἀπό τόν Θεό καί νά ἀλλάξει τή στάση τῆς ζωῆς του, ἀντικαθιστώντας τό κακό μέ τό κα-λό.

Νά γιατί ἡ ταπείνωση εἶναι τό θε-μέλιο καί ἡ βάση τῆς πνευμα-τι-κῆς ζωῆς! Γιατί χωρίς αὐτή δέν μπο-ρεῖ κανείς νά βελτιωθεῖ καί νά προοδεύσει. Γι᾽ αὐτό καί ὁ Χριστός ἐπαινεῖ τήν ταπείνωση τοῦ τελώ-νου, σέ ἀντίθεση μέ τήν ὑπερη-φά-νεια τοῦ Φαρισαίου. Γιατί ὁ τε-λώνης, ὁ ὁποῖος συναισθάνεται τήν ἁμαρτωλότητά του, μπορεῖ νά ἀλλάξει ζωή, μπορεῖ νά τήν θέσει σέ νέα βάση, ὅπως εἴδαμε πρίν ἀπό τρεῖς Κυριακές νά συμβαίνει μέ τόν ἀρχιτελώνη Ζακχαῖο.

Ὁ Φαρισαῖος ὅμως δέν ἔχει πε-ρι-θώρια νά ἀλλάξει τή ζωή του, γιατί δέν τήν βρίσκει μόνο καλή καί σύμφωνη μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀλλά καλύτερη καί ἀπό αὐ-τή τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Ἐπο-μέ-νως ἡ ὑπερηφάνεια τοῦ στερεῖ τή δυνατότητα τῆς μετανοίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τό δεύτερο σκα-λο-πάτι γιά διόρθωση τοῦ ἑαυτοῦ μας καί τήν πρόοδο στήν πνευματική ζωή.

Ἐπειδή ὅμως ἡ ὑπερηφάνεια κρύ-βεται πολλές φορές καί δέν μποροῦμε νά τήν ἀνιχνεύσουμε, ὥστε νά τήν ἀντιμετωπίσουμε, γι᾽ αὐτό καί στή σημερινή

εὐαγγελική παραβολή ὁ Χριστός μᾶς δείχνει ἕνα σύμπτωμα τῆς ὑπερηφανείας, τό ὁποῖο μᾶς βοηθᾶ νά τήν ἐντο-πίζουμε. Καί αὐτό δέν εἶναι ἄλλο παρά ἡ κρίση τῶν ἀδελφῶν μας καί ἡ σύγκρισή τους μαζί μας.

«Ὁ Θεός εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμί ὥσπερ οἱ λοιποί τῶν ἀνθρώ-πων», λέγει ὁ Φαρισαῖος. Σέ εὐχα-ρι-στῶ, Θεέ μου, γιατί δέν εἶμαι ὅπως οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι.

Πόσο περίεργα φέρεται ὁ Φαρι-σαῖ-ος! Τά δικά του σφάλματα δέν μπορεῖ νά τά δεῖ, γιατί εἶναι τυ-φλω-μένος ἀπό τόν ἐγωισμό του. Ὅταν πρόκειται ὅμως νά δεῖ αὐτά τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, βλέπει ἐξαι-ρετικά καί διακρίνει τά πάντα.

«Δέν εἶμαι σάν τούς ἄλλους ἀν-θρώ-πους».

Ἀφοῦ δέν βλέπει τά δικά του λάθη ὁ Φαρισαῖος, πῶς μπορεῖ νά συγκρίνει τόν ἑαυτό του μέ τούς ἄλλους; Ἀλλά καί ποιός τόν ὅρισε κριτή τῶν ἀνθρώπων καί σφετερι-στή τοῦ δικαιώματος τοῦ Θεοῦ πού εἶναι ὁ μόνος κριτής τῶν ἀν-θρώ-πων; Καί ὅμως τό κάνει, γιά νά γίνει ἐμφανής ἡ ὑπερηφάνειά του καί νά διδάξει καί σέ ἐμᾶς ὁ Χριστός πῶς μποροῦμε νά διακρί-νουμε τήν ὑπερηφάνεια καί νά μήν πέφτουμε στόν πειρασμό τοῦ Φαρισαίου, ὁ ὁποῖος ἀντί νά δι-καιωθεῖ γιά τήν τήρηση τῶν ἐντο-λῶν τοῦ Θεοῦ, κατακρίθηκε γιά τήν ὑπερηφάνειά του.

Ἄς προσέχουμε, λοιπόν, καί ἐμεῖς καί ἄς προσπαθοῦμε νά νικήσουμε τήν ὑπερηφάνεια ἀποφεύγοντας τήν κρίση τῶν ἀδελφῶν μας, ἔτσι ὥστε καί νά μήν ἀστοχήσουμε στήν ταπείνωση καί τή μετάνοια, πού θά μᾶς βοηθήσουν νά προ-οδεύ-σουμε στήν πνευματική μας ζωή, ἀλλά καί νά ἀποφύγουμε τή δίκαιη κρίση τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος «ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, τα-πει--νοῖς δέ δίδωσι χάριν»